

МОТИВИ

към проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за Българската народна банка

В изпълнение на поетия ангажимент за участие на Република България във Валутен механизъм II (ВМ II), България е изпратила на 18 юли 2018 г. заявление до Европейската централна банка (ЕЦБ) за тясно сътрудничество съгласно чл. 7 от Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета от 15 октомври 2013 година за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции (Регламент (ЕС) № 1024/2013), в рамките на Единния надзорен механизъм (ЕНМ). По този начин се изпълнява едно от предварителните условия за участие от един и същ момент във ВМ II и в механизма за тясно сътрудничество. Формалната процедура за такъв вид сътрудничество с ЕЦБ е подробно дефинирана в Решението на ЕЦБ от 31.01.2014 г. относно тясното сътрудничество с националните компетентни институции на участващите държави членки, чиято валута не е евро (ЕСВ/2014/5).

Във връзка с осъществяване на процедурата, както и съгласно изискванията на Решение ЕСВ/2014/5 и подаденото заявление от българските власти, законопроектът осигурява необходимите законодателни промени, уреждащи ролята на ЕЦБ в националната рамка по надзор на банковите финансови институции, считано от датата на стартиране на тясното сътрудничество. Приемането на необходимите промени в законодателството, свързани с правомощията на ЕЦБ в периода на тясно сътрудничество, е една от мерките от приетия от българското правителство План за действие, включващ мерки за изпълнение на намеренията на Република България за присъединяване към Валутния механизъм II (ERM II) и към Банковия съюз.

Законопроектът е разработен в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1024/2013, който урежда правната рамка на тясното сътрудничество между ЕЦБ и участваща държава членка, чиято единица не е еврото, изискваща компетентния национален орган или определеният на национално равнище орган да спазва указанията, насоките, мерките или исканията, издадени от ЕЦБ по отношение на поднадзорните лица, установени на нейната територия, определени съгласно Решение ЕСВ/2014/5. В тази връзка е необходимо кандидатстващата за установяване на тясно сътрудничество държава членка да приеме съответното законодателство, което да

осигури, че правните актове на ЕЦБ, издадени по Регламент (ЕС) № 1024/2013 са задължителни и приложими в нея. Предложеният законопроект ще осигури изпълнението на задачите на ЕЦБ, посочени в чл. 4, параграфи 1 и 2 и чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1024/2013 в рамките на тясното сътрудничество и изпълнението на правомощията на националния компетентен орган да предприема необходимите мерки за изпълнение на правните актове на ЕЦБ по посочения Регламент, в това число за издаване на необходимите административни актове.

Основните положения в проекта на законови промени са следните:

В Закона за Българската народна банка се предлагат съответни допълнения на разпоредбите на чл. 16, т. 15 и 16, свързани с правомощията на Управителния съвет на Българската народна банка в условията на тясно сътрудничество по чл. 7 от Регламент (ЕС) № 1024/2013. В чл. 20, ал. 3 се предвижда, че надзорът върху банковата система се осъществява от подуправителя, ръководещ управление "Банков надзор", в условията на тясно сътрудничество по чл. 7 от Регламент (ЕС) № 1024/2013, съгласно определен в закон ред и издадените за неговото прилагане нормативни актове. С предлаганото изменение в чл. 4, ал. 2 се обезпечава обмена на информация в рамките на установеното тясно сътрудничество с ЕЦБ. Създава се чл. 59а, който предвижда, че Българската народна банка събира годишни такси за покриване на административните разходи, произтичащи от функциите по надзор и реструктуриране на поднадзорни институции.

С преходните и заключителни разпоредби на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за Българската народна банка се предвиждат изменения и допълнения в Закона за кредитните институции, с които се създава глава единадесета „а“ Тясно сътрудничество. Предвижда се, че считано от датата, от която започва тясното сътрудничество съгласно решението на ЕЦБ за установяване на тясно сътрудничество по чл. 7, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1024/2013, БНБ ще спазва насоките и исканията, издадени от ЕЦБ и предприема необходимите мерки за изпълнение на правните актове на ЕЦБ по Регламент (ЕС) № 1024/2013, в това число като издава необходимите административни актове.

С оглед поднадзорни лица, определени съгласно Решение ЕСВ/2014/5, са дефинирани и правомощията на БНБ за издаване индивидуални административни актове при искане на ЕЦБ, издадено в изпълнение на задачите ѝ по чл. 4, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) № 1024/2013.

По отношение на значимите поднадзорни лица или значими поднадзорни групи по смисъла на Регламент (ЕС) № 1024/2013, установени в Република България, БНБ издава индивидуални административни актове единствено при искане, издадено от ЕЦБ в изпълнение на задачите ѝ по упражняване на пруденциален надзор по чл. 4, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) № 1024/2013, и в пълно съответствие с него.

По отношение на по-малко значимите поднадзорни лица или по-малко значимите поднадзорни групи по смисъла на Регламент (ЕС) № 1024/2013, установени в Република България, в случаите по изпълнение на задачите на ЕЦБ по член 4, параграф 1, буква а) и в) от Регламент (ЕС) № 1024/2013, БНБ издава индивидуални административни актове единствено при искане, издадено от ЕЦБ и в пълно съответствие с него, освен ако в Регламент (ЕС) № 1024/2013 или в правен акт на ЕЦБ не е предвидено друго. В случай на издадени от ЕЦБ искания, БНБ издава индивидуални административни актове по изпълнение на задачите по член 4, параграф 1, буква „б“, „г“ - „ж“ и „и“ от Регламент (ЕС) № 1024/2013 в пълно съответствие с тях.

Предвижда се, че по отношение на изпълнение на задачите по член 5 от Регламент (ЕС) № 1024/2013, БНБ ще прилага издадените от ЕЦБ искания за прилагането на по-високи изисквания за капиталови буфери или за прилагането на по-строги мерки, имащи за цел отстраняване на системните или макропруденциалните рискове на равнището на кредитните институции, в случаите, когато ЕЦБ прецени, че такива по-високи изисквания или по-строги мерки са необходими.

Със законопроекта се осигурява обмен на информация по чл. 6 от Регламент (ЕС) № 1024/2013, като се предвижда, че БНБ предоставя на ЕЦБ цялата информация, необходима за изпълнение на задачите на ЕЦБ по същия регламент, включително такава, която съставлява банкова и професионална тайна.

Във връзка с осъществяване от страна на ЕЦБ на оценките, необходими за участие в Единния надзорен механизъм на Европейския съюз чрез установяване на тясно сътрудничество с ЕЦБ, законопроектът предвижда кредитните институции в Република България да предоставят на ЕЦБ предвидените в закона данни и документи.

В рамките на извършваната оценка съгласно чл. 7, параграф 2, буква „б“, второ тире от Регламент (ЕС) № 1024/2013, кредитните институции, установени в Република България, предоставят възможност на ЕЦБ да извършва проверки на място в техните

служебни помещения и в помещенията на други предприятия, включени в надзора на консолидирана основа.

От датата на прекратяване на тясното сътрудничество по чл. 7 от Регламент (ЕС) № 1024/2013 или от датата, на която дерогацията по отношение на Република България съгласно чл. 139 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС) се отменя в съответствие с чл. 140, параграф 2 от ДФЕС, разпоредбите на чл. 64, ал. 1, т. 14а и на глава единадесет „а“ от Закона за кредитните институции не се прилагат.